

ข้อแตกต่างระหว่าง บัญชีการเงิน และ บัญชีภาษีอากร

Differences Between Financial Accounting and Tax Accounting

พิจักษณ์ จันทร์โรจน์¹

บทคัดย่อ

บทความนี้ให้ความสำคัญกับการบัญชีของนิติบุคคล โดยที่ให้เน้นถึงข้อแตกต่างระหว่างบัญชีการเงิน และบัญชีภาษีอากร ซึ่งมีข้อแตกต่างอยู่ในบางประการในหลักการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยได้รวบรวมข้อแตกต่างเหล่านี้ไว้อย่างมีระบบ และเปรียบเทียบในประเด็นที่สำคัญให้เห็นอย่างชัดแจ้ง พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

Abstract

This article pays attention to corporate accounting by trying to point out the difference between financial accounting and tax accounting. Although these accountings stand on the same foundation, some principles or related laws separate them into different kinds of accountings. This article systematically gathers the unlike points of these accountings and clearly compares the important subject matter of the two. Examples of the unlike points are also provided.

บทนำ

เป็นเรื่องที่หลักเลี้ยงไม่ได้สำหรับการประกอบธุรกิจที่ผู้ประกอบการจะต้องรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีของธุรกิจ ณ นั้น นักบัญชีและผู้บริหารกิจการจะต้องมีความรู้ด้านบัญชีไม่ว่าจะเป็นหลักการบัญชีทั่วไป มาตรฐานการบัญชีแล้ว เพื่อให้ทราบถึงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน กระแสเงินสดหรือการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของที่ถูกต้อง ถูกวิธี และ ต้องถูกกฎหมาย จึงจะต้องมีความรู้ด้านภาษีอากรอีกด้วย

¹ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA), ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA), อาจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม ถนนเพชรเกษม แขวงภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160

หลักเกณฑ์ที่ต้องคำนึงในการคำนวณกำไรสุทธิทางบัญชีและทางภาษี

หลักบัญชี	หลักภาษี
<p><u>กฎเกณฑ์หลัก</u> - เมื่อทำการบัญชี</p> <p><u>กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง</u> - มาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการบัญชีแต่ละเรื่อง</p> <p><u>เกณฑ์ในการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย</u> - เกณฑ์คงค้าง</p> <p><u>เงื่อนไขหลักเป็นไปตามนิยามและการรับรู้ รายได้ ค่าใช้จ่ายตามเมื่อบากรบัญชีและมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u></p> <p><u>รายได้ควรรับรู้เมื่อ มีความแน่อนหนึ่งประโภชน์เชิงเศรษฐกิจ ในอนาคตเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของลินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สิน และสามารถวัดค่าของประโภชน์ เชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ</u></p> <p><u>ค่าใช้จ่ายควรรับรู้เมื่อ ประโภชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตลดลง เนื่องจากการลดลงของลินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน และสามารถวัดค่าของประโภชน์เชิงเศรษฐกิจ ในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ</u></p> <p><u>ค่าใช้จ่ายให้รับรู้ในงบกำไรขาดทุน โดยใช้เกณฑ์ความเกี่ยวพันโดยตรงระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นกับรายได้ที่ได้มาจากการเดียวกัน</u></p> <p><u>เกณฑ์คงค้าง รายการและเหตุการณ์ทางบัญชีจะรับรู้เมื่อเกิดขึ้น มีเชิงเมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด โดยรายการต่าง ๆ จะบันทึกบัญชีและแสดงในงบการเงินตามรอบระยะเวลาบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u></p> <p><u>กฎเกณฑ์หลัก - ประมาณการบัญชี</u></p> <p><u>กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง - พaru Rachakutayeeika ประกาศ/คำสั่ง กฎกระทรวง คำวินิจฉัยฯ คำพิพากษา</u></p> <p><u>เกณฑ์ในการคำนวณรายได้และรายจ่าย - เกณฑ์สิทธิ (หรือ เกณฑ์เงินสดเฉพาะกรณีอนุญาต)</u></p> <p><u>เงื่อนไขหลักเป็นไปตามประมาณการบัญชี ในการคำนวณรายได้รายจ่ายตามหลักเกณฑ์ใหม่ตรา 65 และเงื่อนไขในการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทว 1)-(14) มาตรา 65 ตรี (1)-(20) และ ทบ.1/2528 รวมทั้งกฎและประกาศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</u></p> <p><u>เกณฑ์สิทธิเกณฑ์ที่ใช้การคำนวณรายได้และรายจ่ายเพื่อหักกำไรสุทธิทางภาษี โดยให้นำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาได้ เม้มว่าจะยังไม่ได้รับชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น máravam คำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับรายได้นั้น เม้มจะยังมิได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น มารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น</u></p>	

ภาษีเงินได้นิติบุคคล CORPARATE INCOME TAX

- ภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นภาษีทางตรง ที่จัดเก็บจากฐานเงินได้

ฐานเงินได้ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

1. จากกำไรสุทธิ มาตรา 65
2. รายรับก่อนหักรายจ่าย ป.13/2529, ม.67
3. เงินได้จ่ายจากหรือในประเทศไทย ม.70
4. การกำหนดหักภาษี ปีจากประเทศไทย ม.70 ทว

ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะฐานเงินได้ที่คำนวณจากกำไรสุทธิ ซึ่งผู้มีหน้าที่เลี้ยงภาษีคือ

1. นิติบุคคลตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย เช่น บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฯลฯ
  2. ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศเข้ามาประกอบกิจการในไทย (ที่ไม่ใช่ขั้นส่งระหว่างประเทศ)
รวมนิติบุคคลทำกำไรโดยรัฐบาลต่างประเทศ
  3. กิจการร่วมค้า (Joint Venture)
- เพื่อให้มีการเลี้ยงภาษีให้ถูกต้องครบถ้วน กฎหมายมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเลี้ยงภาษีเงินได้นิติบุคคลจึงต้องมีการปรับปรุงกำไรสุทธิตามหลักการบัญชีก่อนเลี้ยงภาษีเงินได้นิติบุคคล

ขาย / รายได้	XX
หัก ต้นทุนขาย	<u>XX</u>
กำไรขั้นต้น	XX
หัก ค่าใช้จ่ายในการขาย	XX
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	<u>XX</u>
กำไร(ขาดทุน)สุทธิตามหลักการบัญชี	XX
น ragazzi(หัก) รายการที่ต้องปรับปรุงทางภาษี	<u>XX</u>
กำไรสุทธิตามประมวลรัชฎากร	XX

ภาษีเงินได้นิติบุคคล = กำไรสุทธิตามประมวลรัชฎากร × อัตราภาษี

- การบันทึกรายได้ รายจ่ายเพื่อการเลี้ยงภาษีต้องปฏิบัติตามประมวลรัชฎากรมีรายจ่ายบางประเภทเป็นรายจ่ายต้องห้าม รายได้ที่ยกเว้น
- ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย อาจถูกบังคับให้ชำระหนี้และถูกลงโทษ ในกรณีของเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม ทำหนองเดียวกันกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาก็ได้

การชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิ

1. ตอนลิ้นรองบรรยะเวลาบัญชี ภายใน 150 วันหลังแต่ละสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และใช้แบบ ภ.ง.ด.50 (ไม่ว่าจะมีผลกำไรหรือขาดทุน) ต้องแสดงงบการเงินพร้อมกับแบบฯ
2. ตอนครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี ภายใน 2 เดือนนับแต่สิ้นรอบหากเดือนแรกฯ และใช้แบบ ภ.ง.ด. 51 โดยไม่ต้องแสดงงบการเงินพร้อมกับแบบฯ (ใช้หลักประมาณการผลกำไรสุทธิของเต็มรอบระยะเวลาบัญชีแต่คำนวณเลี้ยงภาษีเพียงครึ่งเดียว ถ้าประมาณการกำไรสุทธิผิดพลาด > 25 % ต้องเสียเงินเพิ่ม)
3. การหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

เป็นปกติที่พบว่า บัญชีที่ได้จัดทำบัญชีไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมายภาษีอากร จะเห็นได้ว่าหากนักบัญชีได้มีการจัดทำบัญชีจะยึดหลักการบัญชีและมาตรฐานการบัญชี เมื่อมีข้อขัดแย้งกันนักบัญชีจะต้องเข้าไปแก้ไขปรับปรุงให้เป็นที่ยอมรับและถูกต้องทั้งด้านการบัญชีและกฎหมายภาษีอากร ดังนั้น才จะแตกต่างระหว่างบัญชีการเงินกับบัญชีภาษีอากรในเฉพาะส่วนด้านรายได้จะสรุปได้ดังต่อไปนี้

● การຮັບຮູ້ໄດ້ - ຂາຍສິນຄ້າ

<p>ບັນຫຼື ໃຊ້ເກັນທົງຄັ້ງ (IAS # 18)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ນີ້ມານ “ຂາຍ” = ໂອນຄວາມເສີ່ງ/ໄຟ້ຄວບຄຸມ/ໄດ້ປະໂພ້ໂນຕົບແຫ່ນ/ວັດຄ່າໄດ້ ▪ ຂາຍສິນຄ້າ - ສົ່ງມອບ+ໂອນຄວາມເສີ່ງ ▪ <u>ຂາຍສິນຄ້າ - ຍັງໄໝສົ່ງ ຈະສົ່ງຜ່ອໄດ້ຮັບເງິນຄວບ / ວັນຮູ້ໄດ້ ຄ້າເຫັນເວົ້າໂທ່າງໆ/ ມັນໃຈຂາຍໄດ້/ສົ່ງແນ່ງ/ມີສິນຄ້າພວ່ນສົ່ງ</u> 	<p>ການເງື່ອງສິນຄ້າ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ໃຊ້ເກັນທົງຄັ້ງ ເກີດສິທິທິງວດໄຫວເປັນຮູ້ໄດ້ງວດນັ້ນ ▪ ໃຊ້ຫລັກສົງມອບ+ໂອນຄວາມເສີ່ງ ເຫັນ ຂາຍປຸ່ງ ອອກໄນ ແຈ້ງໜີໃຫ້ຄູກຄ້າແຕ່ໃໝ່ມາຮັບຂອງອີກ 3 ເດືອນຮະວ່າງນັ້ນ ຕ້ອງດູແລວັບຜິດອອນຈາກວ່າສົ່ງມອບ ວັນຮູ້ໄດ້ຄົວ ວັນສົ່ງມອບແລະໂອນຄວາມເສີ່ງ (ກກ.0811/10975 ລວ.27/10/42) ▪ ຮັບມັດຈຳ ຍັງໄໝສົ່ງສິນຄ້າ ຍັງໄໝຄື່ອເປັນຂາຍ
---	---

□ ບັນຫຼືແລະການເງື່ອງຫລັກເດືອນກັນ ຄື່ອ ຫລັກການໂອນຄວາມເສີ່ງແລະຜົດຕອບແຫ່ນທີ່ເປັນສາරະລຳຄູ່ອອງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງສິນຄ້າໄປໆເຫັນໜີ້ວ່າ ຄື່ອ ຈຸດສົ່ງມອບ

● การຮັບຮູ້ໄດ້ - ຂາຍແລະຕິດຕັ້ງ

<p>ບັນຫຼື - ຕິດຕັ້ງ+ຕຽບສອບ(ຍາກ) ວັນຮູ້ໄດ້ສົ່ງມອບ ແລະຜູ້ຂໍອຍມອບຮັບ - ຕິດຕັ້ງ+ຕຽບສອບ(ຍ່າງຍິ່ງ) ວັນຮູ້ໄດ້ສົ່ງມອບ (ໄມ້ຕ້ອງຮອຕິດຕັ້ງເສົ່ງ)</p>	<p>ການເງື່ອງສິນຄ້າ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ທຳລັ້ນຢູ່ຂໍ້ຂາຍທີ່ມ້ວນແປງໄຟຟ້າ ຕ້ອງຕິດຕັ້ງ ໂດຍຜູ້ໜ້າຢູ່ການ ຕ້ອງຮັບຜິດອອນເພື່ອການຈຳຊຸດບາກພ່ອງ ໃນການຕິດຕັ້ງ ມີໃໝ່ມູ່ໂອນກຣມສີທີ່ກວ່າພົມສິນ ເປັນສັນຍາຈຳກັງກັນ(ກກ. 0802/334 ລວ.27/4/37) - ຂາຍສິນຄ້າພວ່ນມາຮັບເງິນສົ່ງ ໂດຍໄໝແກຣມາຄາ ສິນຄ້າແລະຄ່າບົງການອອກຈາກກັນ ຄື່ອເປັນຂາຍສິນຄ້າ (ກກ.0811(ກມ).03/748 ລວ.3/5/43)
--	--

ການຕິດຕັ້ງຍ່າງຍິ່ງ ອ່ານວ່າຕຽບສອບເພື່ອຍືນຍັນຄາດ ທີ່ກຳທັນດໄໝໃນສັນຍາເທົ່ານັ້ນ ບັນຫຼືແລະການເງື່ອງຫລັກເດືອນກັນ ຄື່ອ ສົ່ງມອບ

● การຮັບຮູ້ໄດ້ - ຂາຍມີເງື່ອນໄຂຄືນໄດ້

ບັນຫຼືແລະການເງື່ອງຫລັກເດືອນກັນ ຄື່ອ ວັນຮູ້ໄດ້ເມື່ອ

- ຜູ້ຂໍອຍມອບສິນຄ້າຍ່າງຍິ່ງເປັນທາງການ ອ່ານວ່າ
- ເນື່ອຮະບະເວລາການຄືນສິນຄ້າໄດ້ລື້ນສຸດລົງ

● การຮັບຮູ້ໄດ້ - ຝຳກາຍ

□ ຝຳກາຍສິນຄ້າໄໝມີສັນຍາຕັ້ງຕົວແຫ່ນ

<p>ບັນຫຼື - ວັນຮູ້ໄດ້ເມື່ອຜູ້ຮັບຝຳກາຍ ຂາຍສິນຄ້ານີ້ໃຫ້ບຸກຄລ ທີ່ສາມ (ສົ່ງມອບສິນຄ້າໃຫ້ເກົ່າຜູ້ຂໍ້ວ່າ)</p>	<p>ການເງື່ອງສິນຄ້າ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ວັນຮູ້ໄດ້ທີ່ກຳທັນດໄໝໃນຮັບບັນຫຼືທີ່ມີການສົ່ງມອບ ສິນຄ້າໃຫ້ເກົ່າຜູ້ຮັບຝຳກາຍ
---	--

□ ຝຳກາຍໂດຍກຳທັນດໄໝໃນສັນຍາບັນຫຼືແລະການເງື່ອງຫລັກເດືອນກັນ ຄື່ອ ຈຸດສົ່ງມອບສິນຄ້າໃຫ້ເກົ່າຜູ້ຂໍ້ວ່າ

● การຮັບຮູ້ໄດ້ - ສົ່ງອອກ

ຂາຍໂດຍການສົ່ງອອກ

<p>ບັນຫຼື - ເກັນທົງຄັ້ງ ຄື່ອ ຫລັກການໂອນຄວາມເສີ່ງ ແລະຜົດຕອບແຫ່ນທີ່ເປັນສາරະລຳຄູ່ອອງ ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງສິນຄ້າ ຄື່ອ ຈຸດສົ່ງມອບ</p>	<p>ການເງື່ອງສິນຄ້າ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ເມື່ອອົກໃບ້ຂຶ້ນສິນຄ້າຫາອອກ
---	--

● การรับรู้รายได้ - ให้เช่าซื้อ

- กรณีให้เช่าซื้อหรือขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ยังไม่โอนไปยังผู้ซื้อและมีอายุลัญญาเกินหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

กำไรที่เกิดจากการขาย = ราคาขายเงินสด - ต้นทุนขาย

ดอกผลเช่าซื้อ/ขายผ่อนชำระ = ราคามาตรฐาน - ราคาขายเงินสด

<p>บัญชี - รายได้จากการขายเงินสดให้รับรู้ทั้งจำนวนหรือรับรู้ตามจำนวนของลัญญา</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ยังไม่โอน - รับรู้ตามวงเดือนที่ถึงกำหนดชำระ - รับรู้ทั้งจำนวน หากมีการถอนความเสี่ยงและผลตอบแทนในส่วนของเจ้าของไปแล้ว แม้ไม่โอนกรรมสิทธิ์ 	<p>ภาษี - กำไรจากการขายให้รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวนในรอบบัญชีที่ให้เช่าซื้อหรือขายผ่อนชำระ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ยังไม่โอน - ให้ถือเป็นรายได้ เช่นเดียวกับการให้เช่าซื้อ - ตัดสัญญาระบุกรรมสิทธิ์และความเสี่ยงโอนไปให้ลูกค้าในวันส่งมอบ ถือเป็นขายเสร็จเด็ดขาด เมื่จะทำการผ่อนชำระ หลักบัญชี
--	---

- ดอกผลจากการให้เช่าซื้อหรือขายผ่อนชำระฯ บัญชีและภาษี หลักเดียวกัน รับรู้เป็นรายได้แต่ละวดตามวิธีการบัญชีที่รับรองทั่วไป
- กรณีไม่ได้รับชำระ

<p>บัญชี - ให้เลื่อนการรับรู้</p>	<p>ภาษี - รับรู้ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะบอกเลิกลัญญา</p>
--	---

● การรับรู้รายได้ - ค้าอสังหาริมทรัพย์

<p>บัญชี - อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ (ที่ดิน หรืออาคาร หรือส่วนของอาคาร (ส่วนควบอาคาร) หรือ ทั้งที่ดินและอาคาร) ที่ถือครอง (โดยเจ้าของหรือโดยผู้เช่าภายใต้สัญญาเช่าการเงิน) เพื่อ habilitate ให้ได้รับเช่า หรือจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าของสินทรัพย์ หรือทั้งสองอย่าง ทั้งนี้ ไม่ได้มีไว้เพื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ในการผลิตหรือจัดทำสินค้าหรือให้บริการ หรือใช้ในการบริหารงานของกิจการ หรือ 2. ขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติ <p>- อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ใช้งาน หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ที่ถือครอง (โดยเจ้าของหรือโดยผู้เช่าภายใต้สัญญาเช่าการเงิน) เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการหรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน</p>	<p>ภาษี ความหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค้าอสังหาริมทรัพย์ หมายถึง การขายที่ดิน การขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง การขายสิ่งปลูกสร้าง และการขายอาคารชุด
---	--

การรับรู้รายได้ทางบัญชี <ul style="list-style-type: none"> - รับรู้รายได้เมื่อมีการโอนสินทรัพย์ - เนื่องจากหรือเงินมัดจำ รับรู้เป็นหนี้สิน และรับรู้เป็นรายได้เมื่อเข้าข่ายการรับรู้รายได้ 	ภาษี การรับรู้รายได้ <ul style="list-style-type: none"> - การขายอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนการโอนในรอบบัญชีเดียวกันกับการขายนั้น 1. รับรู้รายได้ทั้งจำนวนในรอบบัญชีที่โอน - กรณีอื่น 2. รับรู้รายได้ตามอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จ หรือ 3. รับรู้รายได้ตามเงินค่างวดที่ถึงกำหนดชำระ การคำนวนรายได้รายจ่ายตาม (2) และ (3) ให้เป็นไปตามวิธีการทางบัญชี เลือกวิธีใดต้องปฏิบัติตามด
---	---

● **การรับรู้รายได้ - ขายสินค้าไม่มีรูปร่าง**

- ขายสินค้าไม่มีรูปร่าง บัญชีและภาษี หลักเดียวกัน คือ รับรู้รายได้เมื่อโอนกรรมสิทธิ์หรือโอนการครอบครอง

● **การรับรู้รายได้ - ให้บริการ**

- กรณีการให้บริการ บัญชีและภาษี หลักเดียวกัน คือ รับรู้รายได้ เมื่อสามารถตัดมูลค่าของรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือตามล่วงแห่งงานบริการ

● **การรับรู้รายได้ - รับเหมา ก่อสร้าง**

- กรณีการรับเหมา ก่อสร้าง บัญชีและภาษี หลักเดียวกัน รับรู้รายได้รายจ่ายตามส่วนของงานบริการที่ทำเสร็จตามวิธีการทางบัญชี

● **การรับรู้รายได้ - ให้เช่าทรัพย์สิน**

- กรณีให้เช่าทรัพย์สิน บัญชีและภาษี หลักเดียวกัน คือ รับรู้รายได้ค่าเช่าตามงวดการให้เช่า
- กรณีมีการเรียกเก็บเงินก้อนเพื่อตอบแทนการให้เช่าทรัพย์สิน

	ภาษี - เลือกรับรู้รายได้ทั้งจำนวนในรอบบัญชีที่เริ่มให้เช่าหรือเฉลี่ยตามส่วนแห่งจำนวนปีตามลัญญาในรอบบัญชีที่เริ่มให้เช่าก็ได้ (คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.73/2541)
--	---

ข้อยกเว้นไม่ต้องรับรู้รายได้

- กิจการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ ซึ่ง

(ก) โดยชอบธรรมนิยมประเพณีทางธุรกิจได้มี การเรียกเก็บเงินประภันหรือเงินมัดจำ

(ข) ต้องมีการคืนเงินประภัน หรือเงินมัดจำให้แก่ เช่าหันทีที่ลัญญาลิ้นสุดลงโดยไม่มีเงื่อนไข แต่กรณีเกิดความเสียหายผู้ให้เช่ามีสิทธิหักกลบจนได้

(ค) เงินประภัน หรือเงินมัดจำที่เรียกเก็บต้อง ไม่เกิน 3-6 เท่าของค่าเช่ารายเดือน และ

(ง) ลัญญาให้เช่าทรัพย์สินมีอายุลัญญาไม่เกิน 3 ปี

● การรับรู้รายได้ - ให้เช่า(ลิสซิ่ง)

กรณีให้เช่าแบบลิสซิ่ง

- สัญญาเช่าดำเนินการ (Operating Lease) บัญชีและภาษี หลักเดียวกัน คือ รับรู้เป็นรายได้ค่าเช่า
- สัญญาเช่าการเงิน (Financial Lease)

บัญชี <ul style="list-style-type: none"> - รับรู้เป็นการชำระเงินต้น และชำระดอกเบี้ยรับ - ผู้เช่า รับรู้เป็นลินทรัพย์/หนี้ลิน/ดอกเบี้ยรอตัด/คิดค่าเสื่อมราคา 	ภาษี <ul style="list-style-type: none"> - รับรู้เป็นรายได้ค่าเช่าทั้งจำนวน - ผู้เช่า ถือเป็นรายจ่ายทั้งจำนวน (ยกเว้นกรณี รถยนต์นั่งถือเป็นรายจ่ายได้ไม่เกินคันละ 36,000 บาทต่อเดือน)
--	---

● การรับรู้รายได้ - สำมกอล์ฟ

สำมกอล์ฟหรือการให้บริการตามสัญญาระยะยาวแก่สมาชิก

- รายได้ที่เรียกเก็บ/พึงเรียกเก็บเป็นเงินก้อน เพื่อตอบแทนการให้บริการทั้งจำนวน ไม่ว่า จะผ่อนชำระ/ชำระครั้งเดียว ไม่ว่าจะเรียก เป็นเงินค่าสมาชิก เงินประจำ กันเงินเดือน เงินจ่ายล่วงหน้า เงินอื่นใน ทำนองเดียวกัน

บัญชี <ul style="list-style-type: none"> - รับรู้รายได้ตามอายุสัญญาให้บริการสมาชิก 	ภาษี <ul style="list-style-type: none"> - รับรู้รายได้ทั้งจำนวนในรอบบัญชีที่เริ่มให้บริการ หรือจะนำรายได้้นมาเฉลี่ยตามส่วนแห่งจำนวนไป ตามสัญญา แต่ไม่เกิน 10 ปี
--	---

● การรับรู้รายได้ - ดอกเบี้ย

บัญชี <ul style="list-style-type: none"> - รับรู้ตามสัดส่วนของเวลาโดยคำนึงถึง อัตราตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์ 	ภาษี <ul style="list-style-type: none"> - ลิทธิเกิดเมื่อได้รับรู้เมื่อนั้น
---	--

● การรับรู้รายได้ - ค่าสิทธิ

บัญชีและภาษี หลักเดียวกัน รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างซึ่งเป็นไปตามเนื้อหาของข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง

● การรับรู้รายได้ - เงินปันผล

บัญชีและภาษี หลักเดียวกัน รับรู้เมื่อผู้ถือหุ้นมีสิทธิได้รับเงินปันผล

● การรับรู้รายได้ - ค่าสมาชิกสิ่งตีพิมพ์

กรณีค่าสมาชิกสิ่งตีพิมพ์/รายการที่คล้ายคลึงกัน

- ค่าสมาชิกในแต่ละช่วงเวลาเป็นจำนวนเงินที่ใกล้เคียงกัน

บัญชีและภาษี หลักเดียวกัน คือ รับรู้รายได้ โดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุการเป็นสมาชิก

- ค่าสมาชิกในแต่ละช่วงเวลาเป็นจำนวนเงินที่แตกต่างกัน

บัญชีและภาษี หลักเดียวกัน คือ รับรู้รายได้ตามสัดส่วนรายชายของลินค้าที่ส่งมอบกับประมาณการ รายชาย ทั้งลินของลินค้าที่ต้องส่งมอบตลอดอายุการเป็นสมาชิก

● การรับรู้รายได้ - ภาษีที่ผู้อื่นออกให้

- ผู้ค้าภาษีเงินได้ที่บริษัท ก. ออกให้แทนบริษัท โจทก์ บริษัทโจทก์ชอบที่จะนำรวมจำนวนกับรายได้ของ โจทก์เพื่อเสียภาษีเงินได้ (ฎีกาที่ 2737/2532)

หลักภาษี ลิทธิเกิดเมื่อได้รับรู้เมื่อนั้น

- การรับรู้รายได้ - ค่าซัดเชยภาษี
  - บริษัทส่งออกสินค้า ได้รับชดเชยค่าภาษีอากร ในรูปบัตรภาษี บริษัทด้วยรับรู้มูลค่าบัตรภาษีเป็นรายได้ เมื่อได้รับหนังสือแจ้งอนุมัติให้ได้รับบัตรภาษีจากการศุลกากร (กค 0706/2936 - 22 มี.ค. 2547)
- การรับรู้รายได้ - เงินสนับสนุนเม้าการขาย
  - บริษัทซื้อลินค้ามาเพื่อขาย ได้รับเงินสนับสนุน ตามเม้าการขายจากบริษัทผู้ผลิต บริษัทด้วยนำเงินสนับสนุนการขายไปถือเป็นรายได้ในการคำนวณภาษีเงินได้ (กค 0811/4130 - 2 พ.ค. 2544)
  - การได้รับประโยชน์จากการส่งเสริมการขายอาจเป็นเงิน หรือ สินค้า หรือ Package Tour

● การรับรู้รายได้ - กรณีได้ทรัพย์สินมาฟรี

- บริษัทได้ทรัพย์สินโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ถือเป็นประโยชน์ที่ได้รับซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงินเป็นเงินได้เพียงประเมินตามมาตรา 39 บริษัทด้วยประโยชน์เพิ่มตั้งกล่าวไว้รวมคำนวณเป็นรายได้ตามมาตรา 65 โดยบันทึกเป็นสินทรัพย์และหักค่าเสื่อมราคайдี

จะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป เพียงแต่มีการกำหนดเงื่อนไขไว้เป็นกรณีพิเศษที่แตกต่างจากการคำนวณกำไร(ขาดทุน)สุทธิทางบัญชี เช่นเงื่อนไขเกี่ยวกับรายได้ เป็นต้น ดังนั้นเมื่อธุรกิจต่างๆต้องคำนวณกำไร(ขาดทุน)สุทธิทางภาษีอากรจึงต้องนำกำไรสุทธิทางบัญชีมาทำการปรับปรุงด้วยเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประมวลรัชฎากรตาม มาตรา 65 ทวิ มาตรา 65 ตรี เป็นต้น จึงจะได้กำไร(ขาดทุน)สุทธิทางภาษีอากรเพื่อนำไปยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเงินได้ นิติบุคคล(ก.ง.ด.50) ภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

บรรณานุกรม

สมเดช โจนนคุรีเสถียร. วารสารข่าวสำหรับนักบัญชี และวารสารฉบับเอกสารภาษีอากร, 2552

รุ่งพิพิพย์ รัชญวงศ์. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตร “ก้าวทันกฎหมายภาษีอากรและบัญชี”, 2552

ปรีชา สวน. เอกสารประกอบการบรรยาย “ก้าวทันมาตรฐานการบัญชีและภาษีอากร”, 2552

กรมสรรพากร. <http://www.rd.go.th/>. สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2554

<http://www.cpaccount.net/>. สืบค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2554